

FORSSAN KERHON 85-VUOTISJUHLANÄYTTELY

TAVASTFORUM

FORSSAN, HYVINKÄÄN, HÄMEENLINNAN, JANAKKALAN, RIIHIMÄEN, TOIJALAN JA VALKEAKOSKEN
POSTIMERKKIKERHOJEN TIEDOTUSLEHTI 1/2017, NRO 21

HÄMEENLINNALAISIA LIIKEMIEHIÄ – J. G. GRÖNFORS

TULOSSA
HYVINKÄÄN JUHLANÄYTTELY

JAANA AALLON MERKKI
TOISEKSI KAUNEIN

HYVINKÄÄN-KARKKILAN RAUTATIE VARRELTA

KERHOJEMME KERÄILIJÖITÄ:
ESA AALTONEN

Tavastforum-postimerkkikerhot

Hämeenlinnan Postimerkkikerho ry

Kokoukset ovat parittomien viikkojen tiistait, Luther-talolla, Lukiokatu 1, Hämeenlinna. Ovet avataan noin kello 16.30 vaihtoa ja kahvia varten. Huutokauppakohteiden kierrättäminen klo 17.30 alkaen. Varsinainen kokous alkaa klo 18.

Kevätkausi 2017 28.2, 14.3, 28.3, 11.4, 25.4, 9.5. ja 23.5.

Forssan Filatelistikerho ry

Kokoukset parittomien viikkojen keskiviikot Tölön liikekeskuksen kerhohuoneella Lehmuskatu 1, Forssa, kello 18–21.

Kevätkausi 2017 1.3, 15.3, 29.3, 12.4, 26.4, 10.5. ja 24.5.

Hyvinkään Postimerkkikerho ry

Kokoukset parillisten viikkojen keskiviikot kello 18.30, ovet avataan kello 17.30 kahvin ja merkien vaihtoon ja myynnin merkeissä. Kerhoiltojen ohjelma löytyy kerhon Internet-sivuilta. Paikka Kaupungintalon kellari vanhalla villatehtaalla Kankurinkatu 6, sisäänkäynti kaupungintalon portaiden oikealla puolella olevasta portaikosta.

Kevätkausi 2017 22.2, 8.3, 22.3, 5.4, 19.4, 3.5, 17.5. ja 31.5.

Janakkalan Postimerkkikerho ry

Kokoukset ovat parittomien viikkojen keskiviikot, ennen kokousta kahvi ja vaihto, Turengin työväentalo, Kauppakuja 16, ovet avataan noin kello 17.

Kevätkausi 2017 1.3, 15.3, 29.3, 12.4, 26.4, 10.5. ja 24.5.

Riihimäen Postimerkkeilijät ry

Kokoukset ovat parillisten viikkojen tiistait kello 18, kokous alkaa kello 18.30, kokouspaikka Riihimäen työväenyhdistyksen talossa, Hämeenkatu 48–50.

Kevätkausi 2017 21.2, 7.3, 21.3, 4.4, 18.4, 2.5, 16.5. ja 30.5.

Toijalan Postimerkkeilijät ry

Kevätkausi 2017 tammi–toukokuun ensimmäisenä arkimaanantaina kello 18 Senioritalon tuvassa, osoitteessa Kirkkotori 6 Toijalan torin varrella.

Valkeakosken Filatelistit ry

Kokoukset ovat parillisten viikkojen torstait klo 18 alkaen. Paikka Ulvajankadun kerhomaja, Kerhomajankatu 1, Valkeakoski. Jokaisessa kokouksessa esitelmä filatelisestä aiheesta.

Kevätkausi 2017 23.2, 9.3, 23.3, 6.4, 20.4. ja 4.5.

Tavastforum-lehti postitetaan näiden kerhojen jäsenille jäsenetuna neljä kertaa vuodessa.

Poiketen aimmasta tiedosta Toijalan Postimerkkeilijäin sähköpostiosoite on:
postia@toijalanpostimerkkeilijat.fi<http://toijalanpostimerkkeilijat.fi>

Åland Postin vuoden 2017 alku

Åland Post julkaisi 2.2. kaksi merkkiä Allan Palmerin maalauksista: parkkialus Mariehamn ja täystakiloi-tu purjealus Mermerus. Rantalöytöjä-postimaksulipukesarjan viimeinen lipuke kuvaa vanhaa kalaverkkoa korkikohoineen.

Monikulttuurinen Ahvenanmaa saa 14.3. erikoispostimerkin: Ahvenanmaalla asuu lähes 100 eri kansallisuutta. Samalla ilmestyy miniarkki Minun postimerkkini -palvelusta, jossa nähdään Åland Postin uutta profiilia kuvaava oma merkki.

Tätä lienee vuotemme

Itsenäisyyden juhluvuosi on käynnistynyt ja ensimmäiset Suomi 100 -tunnuksin järjestettävät tapahtumat on jo pidetty. Näyttää siltä, että näistä tapahtumista muodostuu massiivinen kokonaisuus täällä Hämeessä ja koko valtakunnassa. Kaikenlaiset järjestöt, organisaatiot ja yhdistykset ovat alusta asti lähteneet vauhdilla mukaan ja ovat täynnä intoa ideoineet jo nyt loputtomantuntuisen tapahtumien vyöryn. Filatelitit ja maamme postimerkkikerhot ovat mukana tässä sakissa Finlandia 2017 -näyttelyn organisaation kautta ja tukemana. Periaatteessa jokaisella kerholla on mahdollisuus saada näyttelyilleen – olivat ne tasoltaan millaisia tahansa – Finlandian kautta tuo Suomi 100 -status.

Tavastforum-yhteisökin elää tässä kaikessa mukana tietoisesti tai muuten vain. Forssassa on jo vietetty Filatelistikkerhon 85-vuotisjuhla juhla kokouksen ja -näyttelyn merkeissä. Hyvinkään Postimerkkikerho valmistautuu huhtikuun loppupuolella vietettävään kerhon 50-vuotisnäyttelyyn kumppaninaan Riihimäen Postimerkkeilijät. Syyskuussa vietetään sitten Hämeenlinnan kerhon 80-vuotissyntymäpäiviä juhlan ja kerhonäyttelyn siivittämänä. Vuoden ketjun päättää Valkeakosken Filatelitit lokakuun kerhonäyttelyllä ja myyntitapahtumalla.

Tosiasiaan on se, että käytännössä omat tapahtumamme mahdollistuvat sillä, että toimimme nytkin monipuolisesti yli kerhorajojen. Vaikkapa näyttelykokoelmia tarvitaan määrällisesti vähintään yhtä paljon kuin Finlandiassa toukokuussa. Kehysmäärä on sitten oma juttunsa; siinä emme yllä Finlandiaan. Mutta tämä tietää sitä, että kerholaistemme kokoelmat ovat laajassa käytössä omista näyttelyissämme. Nyt olisi mitä oivallisin aika tuoda esiin kokoelmia, joita ei milloinkaan ole nähty missään tai rakentaa kokonaan uusia kokoelmia. Paikkoja esillepanoon kyllä löytyy.

Meillä riittää toimintaa kerhojen pyörittämisen lisäksi ihan omiin tarpeisiimme tänä vuonna. Kaiken tämän päälle tulee vielä Finlandia 2017. Missä määrin meidän intomme ja rahkeemme mahtavat riittää talkootyöhön Tampereella? Toimimme lähialueella ja tamperelaisilla lienee jonkinlaisia odotuksia panostuksemme tiimoilta. Talkoolaisten ilmoittautumisen takarajahan on helmikuun loppu, mikä merkitsee sitä, että kunkin on ratkaistava lähtemisensä näinä päivinä.

Niin, ja kaikkiaan ei ole vielä tässä. Satavuotisen itsenäisyytemme juhlinta huipentuu itsenäisyyspäivän tuntumassa. Näyttää siltä, että kerhomme eivät jätä tätä tosiasiaa huomiotta, kun suunnittelemme vuoden viimeisiä kerhoiltojamme. Meillä Hämeenlinnassa vuoden viimeinen kerhoilta on itsenäisyyspäivän aattona. Olemme päättäneet tehdä siitä kerhomme oman pienen itsenäisyyspäiväjuhlan.

Antoisaa juhluvuotta kaikille itsenäisen maan keräilijöille!

Timo Lilja

TAVASTFORUM NUMERO 1/2017, KUODES VUOSIKERTA. ILMESTYY 4 KERTAA VUODESSA
JULKAISIJAT: Hämeenlinnan Postimerkkikerho, Forssan Filatelistikkerho, Hyvinkään Postimerkkikerho, Janakkalan Postimerkkikerho, Riihimäen Postimerkkeilijät, Toijalan Postimerkkeilijät ja Valkeakosken Filatelitit. Tavastforum-lehti postitetaan julkaisijakerhojen jäsenille jäsenetuna.

Toimituskunta

Timo Lilja timo.lilja@pp.inet.fi päätoimittaja
Heikki Heino, puh. 040 779 8416
Pauli Ihamäki, pauli.j.ihamaki@gmail.com
Tuomo Riekkinen, tuomo.riekkinen@pp.inet.fi
Reijo Myller, reijo.myller@suomi24.fi
Matti Parkkonen, matti.parkkonen@pp2.inet.fi
Lauri Poropudas, lauri.poropudas@pp.inet.fi
Jukka Kivistö, jukkaikivist@gmail.com
Seppo Tossavainen, seppo.tossavainen@suomi24.fi
Asko Tyvelä, tyvela@kolumbus.fi

Aineistopäivät numero 2/2017 viimeistään 7.4., nro 3/2017 viimeistään 4.8 ja nro 4/2017 viimeistään 10.11.2017.

Painopaikka Hämeenlinnan OffsetKolmio Oy

Taitto Lauri Poropudas lauri.poropudas@pp.inet.fi

Osoitteenmuutokset: Varstie 28, 13500 Hämeenlinna tai jukka.koljonen@kolumbus.fi

Toimituksella on oikeus toimittaa ja muuttaa kaikkea sille jätettyä aineistoa.

ISSN-L 2242-7759 ISSN 2242-7759

Ilmoitushinnat: takakansi 200 €; sisäkannet 1/1 sivu 160 €, ½ sivua 90 €; muut 1/1 sivu 120 €, ½ sivua 60 €

Kerhojemme keräilijöitä – Esa Aaltonen

Esa Aaltonen on Riihimäen lasitehtaan poikia, elänyt lapsuutensa ja nuoruutensa tehtaan nurkilla. Hän valmistui poliisiksi 1977 ja oli sen jälkeen muutaman kuukauden Espoossa ensimmäisessä virassaan, mutta pääsi nopeasti Riihimäelle järjestyspoliisiksi. Myöhemmin hän siirtyi rikospoliisin puolelle, josta eläköityi muutamia vuosia sitten. Esa sanoo pitäneensä työstään ja viihtyneensä hyvin Riihimäen poliisissa, koska se oli hyvähenkinen joukko.

Esahan on pitkä ja laiha mies. Oivallinen koripalloilija siis. Riihimäen Pallonlyöjät saivatkin Esasta pitkäaikaisen sarjapelaajan joukkueeseensa. Kun RPL:n taival päättyi, hän jatkoi vielä hetken pelaajauraansa Kolmoskorissa.

Joitakin vuosia sitten Esa muutti vaimonsa Hannelen kanssa omakotitalosta vastaremontoituun kerrostaloasuntoon Torikujalle, jossa Esalla on hyvin tilaa harrastukselleen. Kun kysyin, miten hänen vaimonsa suhtautuu hänen keräilynsä, vastaus oli: ”erittäin positiivisesti”. Tähän on vielä lisättävä se, että miksiköhän filatelisteilla tuntuu olevan työpöytänään aina Billnäsin tamminen kirjoituspöytä?

Pikkupojasta asti Esa on kerännyt suomalaista filateliaa ja rinnalla on koko ajan kulkenut myös kokomaailma keräily. 1966 hän kävi 11-vuotiaana NORDIA-näyttelyssä Helsingissä kavereittensa kanssa. Sieltä pojat löysivät tiedon, että Riihimäellä toimii postimerkkikerho. Pojathan päättivät mennä mukaan ja siitä alkoi Esan taival Riihimäen kerhossa. Ikä ei ollut este, kunnei siitä tehnyt sitä. Hankintamatkoilla pojat kävivät Helsingin ja myös Tampereen postimerkkiliikkeissä.

Esa pääsi joskus käymään E.A. Hellmanin kodissa Iittalassa ja näki hänen filateelisen materiaalinsa valtavien määrän, mikä teki häneen ilmeisesti syvän vaikutuksen. Myöhemmin

Esa Aaltonen on monipuolinen filatelisti ja harrasteen pitkäaikainen puuhamies.

Esa tosin tajusi, että Hellmanilta saatu malli oli lievästi väärä. Toinen häneen vaikuttanut juttu oli se, kun Mikko Ossan kirja *'Filatelian aarreaitta'* ilmestyi. Esan sanoin sen lukeminen vei lopullisesti mennessään ja teki hänestä filatelistin. Hän on sen jälkeen lukenut filateliasta kaiken käsiinsä saamansa kirjoista vanhoihin lehtiin.

Suomi-kerääjä

Esa Aaltosen ensimmäinen julkisesti esiteltä kokoelma oli vuoden 1972 TAVASTEX-näyttelyssä ollut 'Suomi 1860–1930, laajennettu luettelokoelma'. Tuolloin ei näyttelyssä vielä ollut mitään nuorisoluokkaa, mutta se luotiin sinne, kun Esa tarjosi kokoelmaansa. Nuorisoluokassa hänellä on ollut lukuisia kokoelmia vuosien var-

rella. Katkos näyttelyfilateliassa tuli siinä vaiheessa, kun oli aika siirtyä varsinaisiin näyttelyluokkiin. Mutta vuosikymmenet jatkunut keskeytymätön keräily ja kokoelmien rakentaminen on johtanut siihen, että tänä päivänä hän on yksi aktiivisimmista näyttelyfilatelisteista alueellamme.

Puheessaan Esa painottaa aina sitä, että näyttelyfilatelia ei ole hänelle ykkösasia. Paljon tärkeämpää on se, että keräilijä jakaa sitä tietoa, mitä hän on kerätessään oppinut. Parasta on se, että voidaan olla keskinäisessä vuorovaikutuksessa ja jatkuvasti keskustella keräämiseen liittyvistä asioista. Voidaan myös epätietoisina kysellä ja tuoda esiin niitä pulmia ja ongelmia, mitä itse kunkin keräilyyn liittyy. Havaintonurkka tai -hetki kerhoilloissa on juuri tätä varten. Riihi-

Musteristauksia Esan klassisen Suomen kokoelmasta mallin 1856 10 kopeekan karmiininpunaisilla soikiomerkeillä: vasemmalla Uleåborg eli Oulu, Björneborg eli Pori ja Jyväskylä.

mäellä näissä asioissa on onnistuttu erinomaisesti. Siksi paljon heillä on näyttelyfilatelisteja. Jostain syystä tämä systeemi ei vain kaikissa kerhoissa toimi.

Esa on siis todella pitkän linjan Suomi-keräilijä. Kerääminen jatkuu edelleen ja kokoelmat karttuvat kaiken aikaa. Tosin modernin Suomen kerääminen alkoi jäädä siinä vaiheessa, kun postimerkkimme muuttuivat kiiltokuviksi, kuten Esa sanoo.

Kokomaailmakeräily on myös kulkenut kaiken aikaa Esan muun keräilyn rinnalla. Yksi syy siihen on se, että hänen mielestään se opettaa postimerkeistä ja filateliasta kaikkein eniten ja on sillä tavalla aidosti pal-kitsevaa. Nytkin hänen pöydällään oli lajiteltuna muhkea määrä eri maiden merkkejä.

Pieni yksirenkainen Riihimäki-leima 25.7.1874 kuorella Riihimäeltä Mustialaan. All 200 virstan matkan perustakasa oli 20 penniä. Kuori on kuulunut A. Fabergén kokoelmaan.

Finlandia 2017 -näyttelyssä Esalla on esillä Soikiomerkit ja isohampai-

set -kokoelma. Mutta taival keräilijänä ei pääty tähän. Kaikesta päättäen näemme tulevaisuudessa häneltä vielä monenlaisia kokoelmia. Ainakin Esa on täynnä suunnitelmia ja nyt on aikaa. Leimafilateliaa hänellä on paljon ja työn alla on postin varaleimoja käsittelevän kokoelman uudistustyö ja viestillisten leimojen kokoelma. Yksi teema hänellä on myös Riihimäen kotiseutukokoelma, jonka rakentaminen ei istu minkään näyttelyluokan vaatimuksiin, vaan siinä mies toteuttaa omaa itseään. Hänellä on muun muassa hyvät tulitikku- ja limonadetikettikokoelmat tuota kokoelmaa varten, puhumattakaan korteista, jotka jotakin vuosia sitten olivat pohjana, kun 'Asemakylästä kaupungiksi' -kirja tehtiin Riihimäestä.

Luonnollisena sivujuonteena Esan taipaleella filatelistina on ollut se, että hän hankkiutui tuomarikoulutukseen tilanteessa, jossa tarvittiin uusia koulutettavia. Kokemus tästä koulutuk-

Esan albumeja, tämä ja Esan kuvat Timo Lilja, kohdekuvat Esan kokoelmasta.

sesta ja tehtävästä on ollut se, että sitä kautta tiedot ja taidot ovat merkittävästi kasvaneet. Tänä päivänä hän on Filatelistiliiton tuomarina perinteisessä filateliassa kansallisella tasolla. Hän on myös istunut Filatelistiliiton hallituksessa 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä sääntöjen salimat täydet kuusi vuotta.

Riihimäen Postimerkkeilijöiden puheenjohtajuutta Esa hoiti vuodesta 1980 alkaen siihen asti, kunnes Eero Hellsten otti tehtävän vastuulleen. Hallituksen toiminnasta hän jäi pois pari vuotta sitten. Hän luopui, koska katsoi, että nuoremmat pitää saada vastuuseen, että vältetään toiminnan yllättävät notkahdukset. Mutta edelleen hän toimii kerhonsa hauskana meklarina.

Juttutuokiomme lopuksi puhuimme vielä siitä, missä filateliassa mennään. Yksi tapa katsoa asiaa on se, miten julkisilla huutokaupoilla menee. Esan analyysi oli, että itse asiassa hyvin. Toinen tosiasia alueellamme on se, että jostain meidän kerhoihimme tulee kaiken aikaa uusia jäseniä. Ei meillä ole jäsenkatkoa.

Timo Lilja

Ruskeankeltainen markan merkki mallista 1866 yhdessä 20-pennisen kanssa (molemmista uurrostus II) kotimaan kuudennen painoluokan kuorella Lahdesta Helsinkiin 3.7.1874, postivaumuleimassa on Lahden rautatieaseman numero 24.

Soikea rautateiden Oitti-virkaleima ja Mommilan asemaleima valtion rautateiden pakettimerkeillä 25.4.1912.

Pispan Kallesta kunniajäsen

Hämeenlinnan Postimerkkikerhon kerhomes-tari Kalle Pispala täytti 70 vuotta 30.1.2017. Kerho muisti häntä kukilla ja kutsumalla Kallen kerhon kunniajäseneksi.

Hyvinkään Postimerkkikerho 50 vuotta

Juhlanäyttely Wanhassa Areenassa Wanhalla Villatehtaalla 22.–23.4.2017

Hyvinkään Postimerkkikerho perustettiin vuonna 1967. Kerhon perustava kokous pidettiin 18.1.1967 Osuuskassan, nykyisen Osuuspankin kerhohuoneessa. Jo syksyllä 1966 Valtion villatehtaalla Valvillassa keskustelivat insinööri Görgen Grönlund sekä Vilho Moisio postimerkkeilystä ja totesivat, että pitäisi olla kerho, joka ei ole sidoksissa mihinkään. Asiaa alettiin kehittää ja Grönlundin ja Moisio avuksi saatiin muun muassa Jorma Haavisto. Työryhmä teki lehtiin infoa, jakeli mainoksia ja lopputuloksena oli perustamiskokous. Itse kokoukseen saapui 24 postimerkeistä kiinnostunutta henkilöä. Kokous päätti yksimielisesti perustaa Hyvinkäälle postimerkkikerhon.

Kerhon nimelle oli alussa kaksi ehdotusta, Hyvinkään Postimerkkeilijät ja Hyvinkään Postimerkkikerho. Perustavassa kokouksessa keskusteltiin kerhon suuntaviivoista ja kokouksen ohjelmasta. Kokouksen ohjelmasta sovittiin: aloitus virallisilla asioilla, sitten vaihtotoiminta ja huutokaupat.

Näin siis 50 vuotta sitten, ja nyt juhluvuotana Hyvinkään Postimerkkikerho järjestää 50-vuotisen toiminnan kunniaksi postimerkinäyttelyn

Juhlivan kerhon omakuvamerkki.

Wanhassa Areenassa Wanhalla Villatehtaalla 22.–23.4.2017.

Näyttely tulee olemaan suurin alueella koskaan järjestetty. Niinpä kerho järjestää näyttelyn yhteistyössä Riihimäen Postimerkkeilijöiden kanssa. Esille tulee noin 200 kehystä erilaisia kokoelmia. Näyttelyssä tulee olemaan kokoelmia laidasta laitaan: sekä erilaisten aihealueiden että maakokoelmien saralta ja lisäksi kiinnostavia kokoelmia filatelian ulkopuolelta.

Näyttelyssä on hyvä mahdollisuus tutustua filatelian koko kirjoon, saada hyvää oppia keräämisestä ja samalla myös täydentää kokoelmia. Mukana on myös opastettuja kierroksia, joissa tutustutaan postimerkkien keräämiseen ja näyttelykokoelmien sisältöön esillä olevia kokoelmia hyödyntäen.

Tutustumaan pääsee myös Suomen ja Hyvinkään historiaan, sillä esillä olevissa kokoelmissa on historiaa Suomesta ja Hyvinkäältä 100 vuoden takaa niin postikorttien kuin leimojenkin osalta. Mukana on myös historiaa monesta muusta maasta.

Näyttely on myös osa Filatelistiliiton Finlandia 2017 -projektia, jossa vuoden 2017 aikana järjestetään paikallisia postimerkinäyttelyitä eri puolella Suomea. Varsinainen Finlandia 2017 -näyttely järjestetään Tampereella 24.–28.5.2017.

Hyvinkään Postimerkkikerho tekee myös yhteistyötä Hyvinkään kaupungin kanssa. Hyvinkää täyttää tänä vuonna 100 vuotta ja näyttely tulee olemaan yksi Hyvinkään juhluvuoden tapahtumista. Vuoden aikana kaupungissa on paljon juhluvuoteen liittyviä tapahtumia.

Näyttelyyn tulee myyntiin Hyvinkään Postimerkkikerhon teettämää postikortteja sekä omakuva-merkkejä. Postikorttien aiheet liittyvät vanhoihin kuviin Hyvinkäältä ja omakuvamerkit tukevat samaa aihetta. Mukana on myös kaksi yhdessä Filatelistiliiton kanssa tehtyä korttia. Nämä kortit ovat numeroituja ja liittyvät laajempaan valtakunnalliseen korttisarjaan. Hyvinkään korteissa on kuva-aiheina kaksi aikaisemmin Hyvinkäällä julkaissamatonta kuvaa. Varsinkin vanha kuva Hyvinkään lentokentältä on herättänyt jo tässä vaiheessa suurta kiinnostusta.

Näyttelyn suojelijaksi on lupautunut Hyvinkään kaupunginjohtaja Jyrki Mattila, joka tulee avaamaan näyttelyn lauantaina 22.4. Näyttelyn ensimmäinen päivä perjantai 21.4. on varattu kokonaisuudessaan koululuokkien vierailua varten. Tuolloin opastajat kertovat koululaisille sekä postimerkkeihin että postimerkkeilyyn liittyviä asioita ja hyödyntävät tässä esillä olevia kokoelmia. Innokkaim-

Vanhasta Hyvinkää-postikortista tehty näyttelykortti.

mille on tiedossa myös kotiinvietävää.

Hyvinkään näyttely tulee olemaan Uudenmaan alueen merkittävin näyttely kevään 2017 aikana. Näyttelyn yhteydessä on mahdollisuus myös pyytää arvioita omista merkeistään / kohteistaan. Näyttelyyn tulee myös merkittävä määrä myyjiä, joten on hyvät mahdollisuudet täydentää omia kokoelmiaan. Sunnuntaina iltapäivän kruunaa hyvä huutokauppa.

Paikkana Wanha Areena Wanhalla

HYVIN KÄÄ 100

Näyttely tehdään yhdessä sata vuotta täyttävän Hyvinkään kanssa.

Villatehtaalla on myös optimaalinen näyttelyn järjestämiselle. Riittävästi

tilaa ja keskeinen paikka, jonne on helppo tulla, luovat hyvät puitteet. Lisätietoja näyttelystä saa kerhon kotisivuilta: www.hyfila.fi. Näyttelyyn on vapaa pääsy ja näyttely on avoinna molempina päivinä klo 10–15. Hyvinkään Postimerkkikerho toivottaa kaikki tervetulleeksi, niin läheltä kuin kaukaa.

Kimmo Matinlassi

Hyvinkäällä postin ikkunassa keräilyesittelyä

Hyvinkään postin ikkuna on saanut uusia somisteita, kun ikkunaan on tuotu kaksi kehystä Hyvinkään Postimerkkikerhon jäsenten kokoelmia. Hyvinkäällä on postin ja postimerkkikerhon yhteistyön myötä voivat kauppakeskus Willassa asioivat tutustua kevään ajan erilaisiin postimerkkeilyyn liittyviin kohteisiin.

Kokoelmat ja keräilyalat vaihtuvat kolmen viikon välein. Tammikuun alussa esillä on otos Tuomo Riekinen kokoelmasta, joka kertoo mitä voidaan postimerkkeilyyn liittyen kerätä. Mukana oli myös otos Kimmo Matinlassin kokoelmasta yrityskuoret noin 100 vuotta sitten, joka kertoo historiaa Suomessa toimineiden yritysten ja yhteisöjen taustalla Suomen itsenäistymisen aikaan.

Esillä olevat kokoelmat ovat johdattava Hyvinkään Postimerkkikerhon 50-vuotisjuhlanäyttelyyn huhtikuun lopulla. Näyttelystä on enemmän asiaa

sivulta seitsemän alkavassa artikkelissa tai kerhon kotisivuilta www.Hyfila.fi, jossa on muutenkin kattava valikoima muutakin kerhoon ja keräilyyn liittyvää.

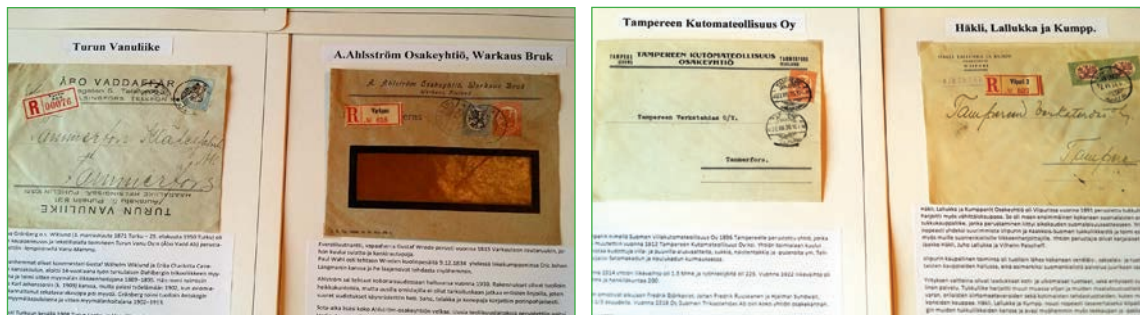
Nyt Postin ikkunassa olevissa kehyksissä vaihtelevat kokoelmat

luovat myös mahdollisuuden kiireen keskellä miettiä mitä kaikkeen maailmaan mahtuu ja mitä kaikkea on aikojen saatossa tapahtunut.

Tuomo Riekinen

Hyvinkään Postimerkkikerhon julkaiseman postikorttisarjan satoa.

Hyvinkään postin ikkunassa on Hyvinkään Postimerkkikerhon jäsenten kokoelmista otteita kevään ajan.

Hyvinkää–Karkkila (Pyhäjärvi) rautatien varrelta

Monet hyvinkääläiset muistavat vielä höyryveturit ja varsinkin pienet kapearaiteisella radalla liikennöineet veturit. Nämä ovat osa historiaa, jota nuoremmat sukupolvet eivät ole päässeet kokemaan, joten valoitetaan tässä vähän tätä historiaa.

Kapearaiteisia rautateitä rakennettiin Suomessa 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alkupuolella useita ja sama erikoinen kapeiden rautateiden rakentaminen oli varsin yleistä ympäri maailmaa. Lähinnä nämä kapeat rautatiet rakennettiin palvelemaan tavaroiden liikuttelua teollisuuspaikkakunnilta kaupunkeihin ja satamiin.

Suomeen kapearaiteisten rautateiden rakentaminen tuli lähinnä läntisten esikuvien mukaan ja suunnitelmien myötä senaatin asettama rautatiekomissio asettui 1890-luvulla kannattamaan kapeaa raideleveyttä vähemmän tärkeisiin ratoihin ja suositteli ratojen rakentamisen jätettäväksi yksityisten huoleksi, valtion olisi vain avustajana rakentamisessa. Valtiopäivillä 1894 varattiinkin sitten 2 miljoonaa markkaa yksityisratojen rakennusavustuksiksi.

Yksi näistä kapearaiteisista rautateistä oli Hyvinkään–Karkkilan rautatie (Hyvinkään–Pyhäjärven rautatie) jossa liikennöitiin yksityisellä Hyvinkään ja Pyhäjärven, sittemmin Karkkilan välisellä yksityisellä kapearaiteisella rautatiellä. Sen raideleveys oli 750 millia ja rautatien päälinjan pituus oli noin 44 kilometriä. Rata alkoi Hyvinkään asemalta ja päättyi Karkkilaan Högforsin tehtaalle. Rata avattiin täydessä pituudessaan vuonna 1911.

Kuten useat suomalaiset kapearaiteiset rautatiet, myös Hyvinkään–Karkkilan rautatie sai alkunsa teollisuuden tarpeista. Högforsin tehdas ja Kytäjän kartano tarvitsivat luotettavaa ja halpaa kuljetusyhteyttä saadakseen tuotteet tehtailta Valtionrautatien rataverkon varten.

Hyvinkää–Karkkila-kapearaiteisella rautatiellä aikoinaan liikennöinyt ”Pikku-Päkä” höyryveturi.

Hyvinkää–Karkkila (Pyhäjärvi) kapearaiteisella rautatieyhtiöllä oli myjös omat pakettimerkit, jotka leimattuina ovat kohtuullisen harvinaisia.

Ennen radan rakentaista oli tehnyt valmisteluja, koneellisesti tutkituttanut suunnitelmaa kapearaiteisen radan teosta Karkkilasta Nummelan kautta Kauklahteen, Helsingin–Karjaan radalle. Tälle ratasuunnitelmalle oli jo senaatti myöntänyt toimiluvan, mutta rahamarkkinoiden tiukan tilanteen vuoksi ei voitu mitään tehdä yrityksen rahoittamiseksi. Niin jäivät nämä suunnitelmat vain paperille ja Högfors ilman rautatietä vielä yhdeksi vuosikymmeneksi. Harkkorauta kuljetettiin hevospelillä tehtaan Korven pysäkiltä ja myöhemmin Röykän asemalta Hangon radalle. Sinne tuotteet vietiin mäkistä ja heikossa kunnossa olevaa maantietä pitkin, se rajoitti monella tavoin Högforsin tehtaan toimintaa.

Hyvinkään lähellä sijaitsevan Kytäjän kartanon omisti vuosisadan vaih-

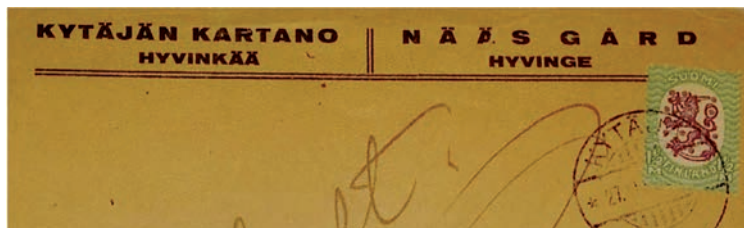
teessa ylihovijahtimestari Constantin Linder. Hänen toimeksiannostaan suoritti insinööri H. Normen vuonna 1897 teknillisen tutkimuksen 750 millimetrin raidelevyistä rautatietä varten Hyvinkäältä Kytäjälle Suolijärven rantaan asti. Tämän rautatien varsinaisena tarkoituksena olisi ollut puutavaran kuljetus Kytäjän kartanon valtavilta metsäalueilta. Helmikuussa 1898 oli jo ratapölkkyt ajettu suunnitellulle ratalinjalle ja alustaviin töihin oli muutenkin ryhdytty. Ratahanke raukesi kuitenkin tähän, arvattavasti vaikean rahatilanteen vuoksi, ehkä myöskin siksi, että samoihin aikoihin rakennettiin suora maantieyhteys Kytäjältä Hyvinkäälle.

Radan rakentamisyritys tuli uuteen vaiheeseen 1906, jolloin vanha ylihovijahtimestari luovutti Kytäjän kartanon pojalleen, kamariherra Hjalmar

Linderille. Tämä runsaslahjainen mies, jolla sanotaan olleen suuria heikkouksia ja omituisuuksia, mutta joka vauhdilla ja tarmolla suoritti sen, mihin ryhtyi, pani heti käyntiin suuren puuliikkeen Kytäjän metsissä. Hjalmar Linder ehdotti Högforsin tehtaalle vuonna 1907 yhteistyötä rautatien rakentamiseksi, mutta Linder ei kuitenkaan suostunut ruukin asettamiin kuljetusmaksuja koskeviin ehtoihin. Tästä syystä Linder rakennutti radan vain Hyvinkäältä Kytäjälle saakka. Rataosuus valmistui vuoden 1907 lopussa ja sen pituudeksi tuli noin 11 kilometriä. Kytäjällä Suolijärven päässä oli propsilautat odottamassa rautatiekuljetusta ja siitä sai alkunsa tämän rautatien tavarakuljetukset. Samoihin aikoihin valmistui Kytäjän saha, jonne myös johdettiin raiteet. Sieltä kuljetettiin tuore lautatavara rautateitse suoraan Hyvinkäälle, niin sanotulle Hangon ratapihalle, minne perustettiin Kytäjän lautatarha. Linderillä tiedettiin olleen suunnitelmista rautatien vetäminen Hunsalasta Punelajärveä kohti aina Forssaan asti, missä se olisi yhtynyt Jokioisten rataan.

Ensimmäiset kaksi veturia hankittiin radalle vuosina 1907–1908. Veturit olivat 14,5 tonnin painoisia ja ne valmisti Tampereen Pellava- ja Rautateollisuus Osake-Yhtiö (myöh. Oy Tampella Ab).

Neuvotteluja Högforsin ruukin ja Linderin välillä jatkettiin keväällä 1909 ja saman vuoden syksyllä perustettiin Osakeyhtiö Hyvinkään – Pyhäjärven Järnvägsaktiebolaget. Yhtiön osakkaiksi tulivat Hjalmar Linder ja Högforsin tehdas. Pääoma oli 800.000 markkaa. Linder luovutti jo valmiin Hyvinkää–Kytäjä rataosan rakennuksineen ja kalusteineen uudelle yhtiölle ja sai osakkeita haltuunsa 600.000 markan arvosta. Toimitusjohtajaksi valittiin todellinen valtioneuvos August Ramsay, johtokunnan jäseniksi kamariherra Hjalmar Linder ja ratatirehtöörin apulainen Th. Frosterus sekä varajäseniksi intendentti

Suomen itsenäistymisen aikoihin yritysten painetut kuoret yleistyivät. Kuvassa esimerkki Kytäjän kartanon kuoresta.

Karl Appelberg ja filosofian maisteri Arvid Malm.

Yrityksen rahoitukseen saatiin myös 200.000 markan valtionavustus. Aikaisemmin oli Hyvinkään–Kytäjän 12 kilometrin pituisen rataosan valmistuttua saatu 100.000 markan valtionavustus.

Rataosan Kytäjä–Pyhäjärvi rakennustyöt aloitettiin tammikuussa 1911 useasta kohdasta samanaikaisesti. Radan 6,4 metrin pituiset kiskot olivat peräisin Vaasan radalta, ja ne oli valmistettu Fr. Kruppin tehtaalla Saksassa. Lyhyen kiskot tosin aiheuttivat matkustajille jatkuvaa töyssyissä oloa. Radan rakennustyö sujui nopeasti ja ensimmäisen juna saapui Hyvinkäältä Pyhäjärvelle 27. elokuuta. Säännöllinen liikenne alkoi marraskuussa ja radan viralliset vihkiäiset pidettiin 24. helmikuuta 1912. Hunsalasta suunniteltiin rakennettavaksi Forssaan yhdysrata, joka olisi yhdistänyt Hyvinkään, Karkkilan ja Jokioisten rautatiet, mutta suunnitelmaa ei koskaan toteutettu.

Rataosan Hyvinkää–Kytäjä virallinen lopputarkastus suoritettiin tie- ja vesirakennushallituksen toimesta 22.2.1909. Tarkastuspöytäkirjan mukaan käsitti liikkuva kalusto silloin 2 veturia, 21 avointa tavaravaunua, yhden junailijavaunun ja yhden II luokan matkustajavaunun. Tämä matkus-

tajavaunu oli tuotu Helsingistä, missä se siihen asti oli palvellut hevosvetoisena. Radan rakentamiskustannukset olivat alhaisemmat kuin muissa vastaavissa ratahankkeissa.

Junien nopeudeksi määrättiin 25 kilometriä tunnissa. Matka Karkkilasta Hyvinkäälle kesti tuolloin 2 tuntia 48 minuuttia. Sen hinta kolmannessa luokassa oli 1,80 markkaa.

Seuraavat kaksi, 25 tonnin painoista veturia hankittiin vuosina 1910–1911 (numerot 3 ja 4).

Radan vaunukalusto oli vuonna 1912 seuraava:

- 6 kpl umpitavaravaunuja
- 40 kpl avotavaravaunuja
- 2 kpl II/III luokan 28 henkilövaunua,
- 28 matkustajapaikkaa/vaunu
- 1 kpl ns. ”Kamariherran lasivaunu”, yhdistetty matkustaja- ja yksityisvaunu, 20 matkustajapaikkaa.

Radan Hyvinkään puoleiseen päähän, Hyvinkään–Hangon rautatien viereen, muodostui suuri siirtokuorma-alue, jossa kuormattiin VR:n junilla tuodut tavaralahetykset Karkkilan junaan ja päinvastoin. Hyvinkään pää rautatieasema, hyvin pieni rakennus, sijaitsi myöhemmin rakennetun, Hangon radan ylittävän sillan pielessä.

Rautatieyhtiö siirtyi 1920-luvulla kokonaan Högforsin tehtaan omistukseen. Kymin Osakeyhtiö osti Högfor-

Otalampi oli myös yksi postitoimipaikasta, joista posti kuljetettiin Hyvinkään kautta.

Maailmaiskirjeen kantajan reitiltä 1541 Kytäjälle tuoma kuori jatkoivat matkaa junan kyydissä.

sin Tehdas Oy:n osakekannan vuonna 1933. Sen jälkeen rautatieyhtiö lakkautettiin ja rautatien omistajaksi tuli Högforsin Tehdas Oy. Tämä yhtiö sulautui Kymin Osakeyhtiöön vuonna 1940, jolloin rautatie siirtyi Kymin Osakeyhtiön suoraan omistukseen.

Parin kilometrin matkan Kytäjältä Hyvinkään suuntaan rata kulki Kytäjän peltojen poikki, jossa se jäi usein kevät- ja syystulvien aikana veden alle. Junat kulkivat silti tulva-aikanakin. Kytäjältä Karkkilaan päin rata kulki paikoin aivan Kytjärven rantaa pitkin.

Junat kuljettivat myös postia

Suomessa oli aikoinaan käytössä maalaiskirjeenkantajien reittejä, joissa kantajat kiersivät tiettyä reittiä ja toimittivat posteja sekä ottivat postia edelleen kuljetettavaksi. Kantajilla oli mukanaan reitin numerolla varustettu leimasin, jolla kantajat leimasivat mukaansa ottamansa postin. Maalaiskirjeenkantajat toimittivat postin ensin muun muassa radanvarren pysäkeille, joista ne toimitettiin sitten junalla eteenpäin. Posti leimattiin uudestaan postiasemilla tai postitoimistoissa. Maalaiskirjeenkantajareitti 1541 perustettiin 1.1.1909 ja reitti kulki välillä Kytäjä–Vuohenristi–Kiviseenoja–Kytöjärvi. Reitin ensimmäinen kantaja oli itsellinen Otto Salin.

Hyvinkää–Karkkila-radana varteen tuli myös useita pysäkkejä vuosien saatossa. Niitä olivat: Hyvinkää, Rauhala, Helle, Kytäjä, Vanhakylä, Ihanainen, Linnamäki, Niittymäki, Läyliäinen, Vaskijärvi, Huhtimo, Hunsala, Siikala ja Karkkila.

Pysäkeiltä pystyi nousemaan ja jäämään pois kyydistä. Rautatieyhtiö myös hankki tai rakennutti asuinra-

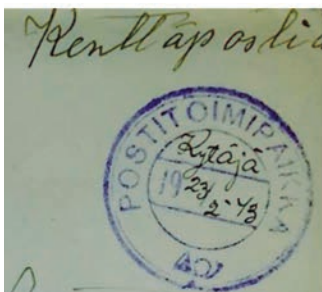

Kytäjä-rivileima.

kennuksia henkilökuntaa varten vuosien varrella niin, että rautatie omisti 19 erilaista asema- ja asuinrakennusta. Asuinrakennuksissa asui rautatien henkilökuntaa keskimäärin 45 perhettä. Yhtiö rakensi myös Hyvinkäälle korjauspajan vuonna 1920.

Tapahtumia Hyvinkää–Karkkila -radalla

Ensimmäisenä liikennöintivuotena matkalippuja myytiin 52 000 kappaletta. Vuonna 1911 senaatti oli vahvistanut rautatietä varten laaditun liikennesäännön ja tariffitaksat. Lipun hinta silloin oli esimerkiksi Hyvinkää–Kytäjä 3 lk. 44 penniä ja Hyvinkää–Karkkila 180 penniä. Tulot rahtikuljetuksista olivat 155 000 markkaa. Voittoa tuona ensimmäisenä vuotena rata tuotti 40 000 mk. Vaunukilometrejä kirjattiin noin 480 000.

Toisen maailmansodan aikaan Kytäjällä toimi myös Kenttäpostin postitoimipaikka.

Vuoden 1916 aikana radalla kuljettiin tietyvästi kaikkiaan 155 000 tonnia tavaraa, mikä jäi ennätykseksi rautatien historiassa. Vuosi 1920 oli myös suuri 130 000 tonnin määrällä.

Veturi numero yksi myytiin ensimmäisen maailmansodan aikana Venäjälle. Sen tilalle hankittiin vuonna 1917 Tampellan konepajalta veturi numero 5, joka oli ensimmäinen itsenäisessä Suomessa valmistunut veturi. Ensimmäinen maailmansota rajoitti myös toimintaa ja vaikutti liikenteeseen rajoittavasti. Sodan jälkeinen korkeasuhdanne kuitenkin piti tavaliikenteen vilkkaana noin vuoteen 1925 saakka.

1930-luvun suurten pulavuosien jälkeinen nousukausi jäi kuitenkin radan viimeiseksi kukoistuskaudeksi, sillä autoliikenne siirsi rahtia kiskoilta maanteille. Toisen maailmansodan aikana ja sen jälkeen matkustajamäärät nousivat ennätyslukemiin, lähinnä siirtoväen ja sotilaskuljetusten vuoksi. Oli myös pulaa ajoneuvoista, kun linja-autoja oli takavarikoitu rintaman tarpeisiin, niinpä matkustajat turvautuvat junakyytiin. Näihin aikoihin saavutettiin liikennesuoritteessa toinen ennätys: vuoden 1945 aikana Hyvinkää–Karkkilan junat kuljettivat kaikkiaan 190 282 matkustajaa.

1950-luvulla matkustajamäärät romahtivat täydellisesti junan häviössä kilpailun linja-autoille. Kulkuun jäi vain yksi junavuoro kesästä 1958 alkaen. Rautatieyhtiö lopetti matkustajaliikenteen toukokuun lopussa 1961. Samaan aikaan myös junien hoitama postin kuljetus siirtyi autoihin. Liikenteen lakkauttamiseen vaikutti Karkkilan kautta kulkevan valtatie 2:n valmistuminen 1950-luvun lopulla, mikä nopeutti tuntuvasti yhteyksiä Helsinkiin. Myös radalla käytetty kalusto oli ikääntynyt ja sitä, samoin kuin itse rautatietä, olisi pitänyt korjata tai uusilla suurilla rahasummilla. Radan lakkauttamisen ollessa näköpiirissä sille kehiteltiin uudenlaista käyttöä matkailumielessä, mutta nämä suunnitelmat eivät eden-

neet puheita pidemmälle.

Tavarajunat liikennöivät radan lakkauttamiseen saakka. Viimeinen tavarajuna kulki Hyvinkään–Karkkilan radalla 1.9.1967.

Rautatieyhtiön palveluksessa oli vuosittain 45?60 henkilöä ja radan kunnossapidosta huolehti lisäksi seitsemän ratavartijaa, joista kukin johti kesäisin kuusimiehistä topparoikkaa. Joka kesä radalle vaihdettiin noin 2 000 ratapölkkyä. Veturit kuluttivat kuukaudessa noin 400 kuutiometriä polttopuuta.

Kaluston kohtaloita

Rautatien vetureita vaihtui historian saatossa eri syistä. Veturi nro 2 vietiin jatkosodan aikana Ylä-Syvärin kenttäradalle, jonne se sitten jäikin ja tuhouttiin alueelta vetäydyttäessä.

Veturi nro 6 ostettiin toimintansa

lopettaneelta Kuurilan metsäradalta vuonna 1945. Veturi poistettiin käytöstä ja romutettiin dieselveturin käytönoton jälkeen vuonna 1954.

Veturi no 3 ja kolme vaunua olivat rautatien lakkauttamisen jälkeen muistomerkkinä Karkkilan torin kupeessa. Ulkosalla säilytetty kokonaisuus kärsi vahinkoja ollessaan sään ja ilkvallan armoilla. Vuonna 1993 veturi vaunuineen siirrettiin Jokioisten Museorautatielle Minkiöön. Museorautatieyhdistys lupasi korjata veturin näyttelykuntoon, ja sai pitää vaunut vastineeksi työstä. Lopulta 21.10.2006 veturi palasi Karkkilaan ja sijoitettiin Karkkilan kaupungintalon aulaan.

Veturi nro 5 lahjoitettiin vuonna 1969 harrastajille, jotka kunnostivat sen ajokuntoon. Nykyisin veturi liikennöi Jokioisten Museorautatiellä. Samaan lahjoitukseen kuuluivat myös matkustajavaunu ja umpinainen tava-

ravaunu. Veturi nro 4 on romutettu.

Radan dieselveturi myytiin Jokioisten Rautatielle, jossa se liikennöi vuoteen 1974, jolloin rautatie lopetti toimintansa. Veturi on säilynyt ajokuntoisena yksityisessä omistuksessa. Se siirrettiin Jokioisten Museorautatielle heinäkuussa 2007. Veturia käytettiin ensi kerran liikenteessä tilausajossa 25.10.2007, jolloin se osoittautui olevan hyvässä kunnossa. Sen jälkeen veturia on käytetty enemmänkin: vaihtotöiden lisäksi se on ollut dieselkäyttöisissä tilausjunissa toisena veturina. Tavaravaunujen koreja on säilynyt huonokuntoisina muun muassa työkaluvajoina.

Tämä tarina ja kuvat perustuvat Pertti Stenin keräämään aineistoon sekä Wikipedista löytyvään tietoon radan historiasta.

Kimmo Matinlassi

Torpalla tavattiin leudossa säässä

Hämeenlinnan Postimerkkikerhon myyntitapahtumalle on tähän asti ollut ominaista se, että pakkasta ja viimaa on aina ollut riittävästi. Tänä vuonna keli oli leppoisaa. Ajankohta oli myös viikkoa myöhempi ja se aiheutti meille sen, että eräät kauppiaat eivät päässeetkään mukaan syntyneiden päällekkäisyyksien takia. Vaikuttaa myös siltä, että varsinaiset ”ammat-

tikauppiaat” ovat yhä harvemmin kiinnostuneet tämänkaltaisista myyntitapahtumista. Nettikauppa syö meidän näkökulmastamme heidän halukkuuttaan tulla. Vain suuret tapahtumat kiinnostavat heitä. Näistä syistä Torpalla olikin poikkeuksellisesti tutumpia kaupustelijoita.

Väkeä kertyi paikalle heti aamusta ihan mukavasti. Iltapäivällä sitten

vähäksiaikaa hiljeni kunnes taas huutokauppa houkutteli vielä loppupuolelle ostajia. Huutokaupassa oli liuta hyviä kohteita ja kauppa kävi kohutuullisesti.

Kerhomme naisille näyttää olevan kunnia-asia se, että Torpalla on kunnan kahvio maittavine antimineen. Siitä kiitos heille!

Timo Lilja

Forssan Filatelistikerhon 85-vuotisnäyttely

Forssan Filatelistikerhon 85-vuotisnäyttely järjestettiin viikonloppuna 28.–29.1.2017 Forssan Järjestötalolla.

Forssan Filatelistikerhon perustamiskokous oli 29.1.1932 Forssan Seurahuoneella, ensimmäiseen johonkuntaan valittiin puheenjohtajaksi G. Åkerholm, varapuheenjohtajaksi S. Palmu, sihteeriksi H. Helle, rahastonhoitajaksi ja vaihdonjohtajaksi L. Grönholm. Kerholle muokattiin säännöt pikku muutoksin Kuopion kerhon säännöistä.

Ensimmäisenä vuonna kerhossa oli jäseniä 10 henkilöä. Se kokoontui 21 kertaa ja Postihallituksen huutokaupasta ostettiin 50 kiloa kilotavaraa, mikä myytiin pienissä erissä kerholaisille.

Nykyisin kerhossa on noin 65 jäsentä, aktiivisesti kokouksissa käy keskimäärin 25 henkilöä, naisia on myös mukana yllättävän paljon.

Forssan Filatelistikerhon 85-vuotisnäyttelyn avasi kerhon puheenjohtajana 13 vuotta toiminut Kari Tapola toivottaen näyttelyvieraat tervetulleiksi. Tervetuliaismaljan jälkeen kerhon aiempi monivuotinen puheenjohtaja Pertti von Hertzen käsitteli puheenvuorossaan kerhon pitkää historiaa.

Sadan kehyksen näyttely koostui 22 näytteilleasettajan 52 kokoelmasta. Näistä 50 kehystä oli korttikokoelmia, postimerkkikokoelmia oli 25 kehystä ja 25 kehystä postihistoriaa, muistoblokkeja, kiiltokuvia, ynnä muita.

Näyttely oli monipuolinen otanta Forssan kerholaisten keräilystä ja keräilyalueista. Näyttelystä oli selvästi havaittavissa että forssalaiset ovat hie-
man kallellaan korttipuolelle.

Postimerkkikokoelmista on mainittava Kari Tapolan mitalikokoelmat Suomi malli 1954 (6) kehystä ja Suomi malli 1990 (5) kehystä. Forssan vahvasta naiskaartista olivat mukana Hanna-Liisa Anttila, Teija Hämäläinen, Mervi Kyttilä, Eira Merilä ja

Forssan juhlanäyttelyssä oli myös yleisöä kehysten äärellä.

Anneli Viljanen useilla kokoelmilla. Heidän aiheinaan muiden muassa 'Sinivuokot', 'Leivotaan', 'Kissa poikineen', 'Mukavat mummot' ja 'Minun taiteilijani'.

Vierailijoita näyttelyssä kävi arviolta noin 300 henkilöä, alle kouluikäisistä ikäihmisiin tasapuolisesti. Lauantai oli sunnuntaita hiljaisempi, sunnuntain ryntäykseen vaikutti Forssan lehden toimittajan vierailu lauantaina. Lehti ilmestyi sunnuntaamuna ja siinä oli etu- ja sisäsiivuilla juttua näyttelystä kuvineen ja Karin haastattelu.

Eniten ihmisiä kiinnostivat kolme Forssan korttikokoelmaa, kokoelmien edessä oli ihmisiä välillä tungokseen asti.

Postimerkkikokoelmiakin tutkittiin ahkerasti, löytyipä eräästä Suomi-

kokoelmasta leimaväärenne, josta tunnettu aitouttaja antoi kokoelman omistajalle ”isällistä” opastusta.

Forssan Hyvän Keräilyhuutokaupan kohteiden näyttö oli järjestetty näyttelyn ajaksi Forssan kerholle ja Saari-
sen Ollilla oli myyntipöydät, samoin Riihimäen kerholla. Niitäkin tutkittiin jonkin verran.

Näyttelyvieraat saivat äänestää kolme kiinnostavinta kokoelmaa, palkintona kaikkien äänestäneiden kesken arvottiin hyvin keskitetty postituore Zeppelin-postimerkki vuodelta 1930. Arvonnassa onnetar suosi Matti Nevalaista, joka sai Zeppelinin, vuoden 2003 vuosilajitelman sai Jukka Koski ja vuoden 2006 vuosilajitelman Erkki Vilppu.

Kiinnostavimpia kokoelmia olivat Markku Tuomolan Forssa-kortteja (32

Yleisölläkin oli sanansa sanottavana näyttelystä.

ääntä) Juhani Houkan Forssa-kortteja (28 ääntä) ja Pekka Virtasen 'Hevossiittolan linnut' -kokoelma (19 ääntä).

Juhlakokous pidettiin lauantaina kerhon kerhohuoneella Tölön liikokeskuksessa kello 18. Sen avasi Kari Tapola, minkä jälkeen oli vapaata turinaa. Taustamusiikista huolehti Seppo Lukander. Ruokailun jälkeen vuorossa oli Juha Valtosen mielenkiintoinen esitelmä

"Elämän ja kuoleman viestit", viestintä rintaman ja kotijoukkojen välillä toisen maailmansodan aikana. Hän kertoi, kuinka saksalainen upseeri joutui lähetti vanhalle isälleen palvelukseen astumismääräyksen, tai kuinka Suomessa odotettiin kirjettä rintamalta, tai pelättiin tuleeko pastori mustassa palttoossaan tuomaan suruviestiä.

Kahvin ja konjakin jälkeen Ahti Paavola toi Hämeenlinnan ja Reijo Myller Riihimäen kerhon terveiset ja onnittelet. Ahti pääsi puheenvuorosaan hiukan kehaisemaan seitsemän kerhon Tavastforum yhteisöä ja sen yhteishenkeä. Hyvä niin.

Illan päätteeksi musiikin tunnustus-

Musiikin mullistajat, Beatles, Pekka Virtasen kokoelmasta.

kilpailun järjestivät Teija Hämäläinen ja Pekka Virtanen, siinä piti 1930–1990 luvun musiikin ääninäytteistä nopeimmin arvata kappale ja esittäjä. Joku onnekas arvasi ensimmäisestä pihauksesta, mitä kaiuttimista kuului. Kovatasoisen kilvan voitti ylivoimaisesti Timo Meriluoto. Voittaja sai palkintona halauksen Teijalta.

Tämä kaksipäiväinen näyttely oli verryttelynäyttely syksyllä Vinkkelissä Suomi 100 vuotta -hengessä järjestettävää päänäyttelyä ajatellen: se on avoinna koko kuukauden ja siellä on enemmän materiaalia esillä. Sitä odotellessa.

Reijo Myller

Nuoksion metsämaisema vuoden kaunein

Suomalaiset äänestivät vuoden 2016 kauneimmaksi postimerkiksi Nuoksion kansallispuiston metsämaisemaa kuvaavan merkin. Postimerkki sai 12 prosenttia kaikista annetuista 42 407 äänestä, joista joka kymmenes annettiin postikortilla ja loput verkkosivujen kautta.

Toiseksi äänestyksessä tuli Jaana Aallon suunnittelema merkki Ajatusten siivin. Se sai 11,9 prosenttia äänistä.

Kaikki viisi eniten ääniä saaneista merkeistä kuvaavat luontoa.

Suomen kauneinta postimerkkiä sai äänestää Postin internetsivuilla tai postitse. Äänestyksestä kerrottiin sekä Postia Sinulle -lehdessä että Postinen-mainoskääreessä.

Vuoden 2016 viisi kauneinta postimerkkiä

Käyntikortti Suomesta, Susanna Rumpu ja Ari Lakaniemi, 12,1 % äänistä

Ajatusten siivin, Jaana Aalto 11,9 %

Jääkide, Susanna Rumpu ja Ari Lakaniemi, valokuva Pekka Honkakoski, 7,9 %

Punainen tupa, Paula Salvander, 6,9%

Käyntikortti Suomesta, Susanna Rumpu ja Ari Lakaniemi, 5,6 %

Ohessa äänestyksen viisi suosituinta kuva-aihetta.

Janakkalan postipysäkkileimat

Kävin esitelmöimässä Janakkalan postihistoriasta Hyvinkään Postimerkkikerhon kerhoillassa 2. marraskuuta 2016. Esitykseni jälkeen Esa Aaltonen ehdotti, että kirjoittaisin Janakkalan postipysäkkileimoista Tavastforum-lehteen. Hetken asiaa mietittyäni tuumasin, että miksei ja siitä syntyi tämä kirjoitus.

Janakkalan kunnassa käytössä olleet postipysäkkileimat esitellään tässä kirjoituksessa niiden ilmestymisjärjestyksessä (postipysäkkien perustamisjärjestyksessä), ei siis aakkosjärjestyksessä.

Harvialaan perustettiin 1.8.1904 postipysäkki, josta tuli 1.5.1920 postiasema I. Harvialassa on ollut täten käytössä postipysäkkileima 1.8.1904–30.4.1920. Harviala kuului Suur-Vanajaan vuoteen 1967 saakka, jolloin se liitettiin osaksi Janakkalaa.

Hyvikkälään perustettiin 1.3.1908 postipysäkki, joka lakkautettiin 1.4.1971. Tämä tarkoittaa sitä, että Hyvikkälässä on ollut käytössä postipysäkkileima peräti yli 60 vuoden ajan (1.3.1908–31.3.1971).

Salorantaan perustettiin 1.7.1910 postipysäkki, josta tuli 1.8.1947 postiasema II. Salorannassa on ollut täten käytössä postipysäkkileima 1.7.1910–31.7.1947.

Ahtolaan perustettiin 1.10.1910 postipysäkki, josta tuli 1.8.1950 postiasema II. Näin ollen Ahtolassa on ollut käytössä postipysäkkileima 1.10.1910–31.7.1950.

Heinäjoelle perustettiin 1.6.1911 postipysäkki, joka lakkautettiin 1.10.1934. Postitoimipaikka palasi toimintaan noin 12 vuotta myöhemmin, mutta ei postipysäkkienä. Heinäjoella on ollut täten käytössä postipysäkkileima 1.6.1911–30.9.1934. Heinäjoen pohjoisosaa kuului Suur-Vanajaan vuoteen 1967 saakka, jolloin se liitettiin osaksi Janakkalaa.

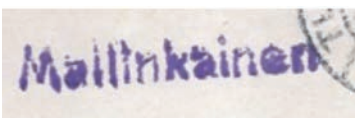
Mallinkaisille perustettiin postipysäkki 1.7.1912. Postipysäkki muuttui postiasemaksi II 1.9.1952. Postipysä-

Ahtolan postipysäkkileima 1.9.1919 lähetetyllä ehiöpostikortilla. Kohde kuuluu Seppo Salosen Janakkala-kotiseutukokoelmaan.

Hyvikkälän postipysäkkileima 25.10.1927.

Mallinkaisten postipysäkkileima 21.4.1949.

kileima on ollut Mallinkaisilla käytössä 1.7.1912–31.8.1952.

Postitoimipaikka (postipysäkki) Rehakaan perustettiin vuoden 1938 alussa ja se lakkautettiin 1.2.1969. Näin ollen Rehakassa on ollut käytössä postipysäkkileima 1.1.1938–31.1.1969.

Jokimaa-niminen postipysäkki perustettiin 1.11.1962. Se vaihtoi nimensä Jokilaaksoksi 1.3.1967. Jokilaakson postipysäkki lakkautettiin

Jokimaan postipysäkkileima 1.10.1965.

Jokimaan postipysäkkileima 16.12.1966.

1.5.1970. Jokimaan kylässä on ollut käytössä postipysäkkileima sekä Jokimaa-tekstillä (1.11.1962–28.2.1967) että Jokilaakso-tekstillä (1.3.1967–30.4.1970).

Käyttöaikojen perusteella helpoimmin löydettävä postipysäkkileima on Hyvikkälän postipysäkkileima ja harvinaisin Jokilaakso-postipysäkkileima. Hyvinkään Postimerkkikerhos-

sa paikalla olleille Jokilaakso-leima vaikutti olevan tuntematon, joten kovin yleinen se ei voi tosiaan olla.

Koska tietoni Janakkalan postipysäkkileimoista ja postihistoriasta muutenkin eivät ole täydelliset, otan mielelläni vastaan informaatiota nykyisen kotikuntani postihistoriasta. Yhteydenotot sähköpostilla osoitteen aapo.korte@hotmail.com.

Aapo Korte

Salorannan postipysäkkileima
31.12.1924.

Miten Kusti polki, posti kulki

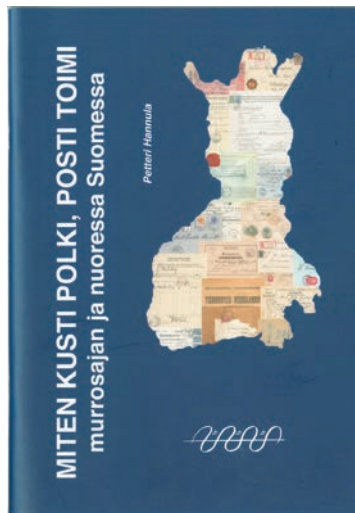
Postihistoriallinen yhdistys on julkaissut mielenkiintoisen, varsin havainnollisen ja hyvin monia keräilijöitä auttavan teoksen 'Miten Kusti polki, posti kulki'. Teoksen kirjoittaja on Petteri Hannula.

Kyseessä on yleistajuinen tiivistelmä postilähetystyksiä ja niiden käsitteilyä koskevista määräyksistä vuosilta 1875-1943. Tuo aikahan oli kansakunnan historian osalta venäläistämistömenpiteineen, maailmansotineen, sisällissotineen, itsenäistymisineen ja olojen vakiintumisineen sekä uusine sotineen hyvin merkittävä ja sitä se on myös postihistoriallisesti. Myös uusia postin palveluja tuli runsaasti tarjolle.

Teoksessa pääpaino on merkinnöissä, jotka näkyvät postilähetysten jättäjälle tai vastaanottajalle lähetysessä tai siihen välittömästi liittyvissä dokumenteissa, kuten kuiteissa. Neliväri- teos on runsaasti kuvitettu, kuvat havainnollistavat oivasti kutakin käsiteltävää asiaa.

Teoksessa käsitellään muun muassa seuraavat postitermit: kirje, paikallislähetys, postikortti, paluukortti, pikkupaketti, painotuote, paketti, sanomalehdet ja aikakauskirjat, postiosoitus, postietuanti, kirjaus, vakuuttaminen, pikajakelu, tiedustelu, vastaanottotodistus, saantitodistus, postivirkamiehen todistus otteista ja

Jäljennöksistä, postitoimenannot, lähetysten sisäänpakkaaminen ja sisäänjättäminen, kielletyt ja luvanva-

raiset sisällöt, osoitteen merkitsemisen, lähetysten ulosantaminen, lähetysten takaisinsaanti ja osoitteenmuutos sekä perillepääsemättömät lähetykset, frankeeraus ja postiarvokkeet, postilähetysten frankeeraamisesta frankeerauskoneella, vapaakirjeoikeus ja postimaksumvapaus, vastauskuponit, rahtitavarat, ylöskanto/ lunastus, leimaaminen, hukkaantuminen ja vahingoittuminen, postitoimistoista, ilmakuljetus, postisensuuri, kenttä- ja sotavankiposti, henkilöllisyyskortti sekä tullaus. Lopuksi on kirjallisuusluettelo.

Laajuutta teoksella on 68 A4-sivua. Teoksen hinta on 20 euroa. Filatelisti- liiton jäsenyhdistyksille sitä tarjotaan 10 euron kappalehintaan, jos yhdistys tekee yhteistilauksen vähintään

Lähteet:

Häme-Wiki: <http://www.hamewiki.fi/>; artikkelit Harviala ja Heinäjoki (21.6.2015)

Postipysäkkileimat: <http://www.postileimat.com/ppleima/H5.htm> ja <http://www.postileimat.com/ppleima/H7.htm> (5.7.2015)

Suomen Filatelistiliitto ry: Suomen postitoimipaikat 1638–1985, 1988.

viidestä kappaleesta. Hintaan lisätään vain todelliset postikulut.

Lisätietoja kustantajan nettisivuilta: www.postihistoria.info

Postimuseossa aarrenäyttely

Postimuseossa Tampereella nähdään varsinainen aarrenäyttely huhti-toukokuussa toukokuun lopulla pidettävän FINLANDIA 2017 -näyttelyn yhteydessä. Kyseessä on erikoisnäyttely 'Ensimmäiset postimerkit – Helmiä kuningatar Elisabet II:n ja Postimuseon kokoelmista'.

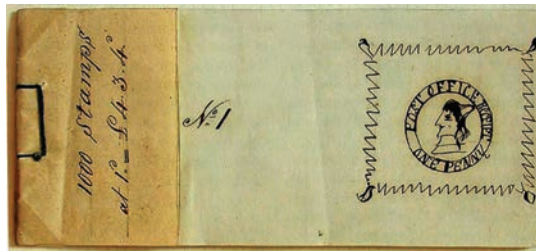
Kuninkaallisesta The Royal Philatelic Collectionista on saatu lainaksi näyttelyyn maailman varhaisimpien postimerkkien ja ehiöiden ehdotteita, luonnoksia, koepainoksia ja muita harvinaisuuksia vuosilta 1839–1855.

Isossa-Britanniassa julkaistiin ensimmäiset postimerkit ja ehiöt, Penny Black ja Mulready, 1840. Niiden ulkoasusta ja ja postipalveluiden uudistamisesta järjestettiin kilpailu, jonka säilyneitä ehdotteita on runsaasti kuninkaallisessa kokoelmassa, kuten John Littlen ehdotus, hän olisi julkaissut merkit varsin modernisti vihkona. Hämmästyttävän samanlaisen ehdotuksen, kuin voittanut työ, teki G. Mackenzie, sekin on esillä.

Nyt on mahdollista nähdä monia Mustan Pennyn valmistuksen koepainoksia, julkaistun merkin suuria ryhmiä ja niin sanottu "The Kirkcudbright" -kuori, jolla on kymmenen merkin ryhmä ensipäivän lähetyksenä. Myös Mulready-ehiöistä on nähtävillä ehdote ja varhaisia käyttöjä.

Siirtomaista nähdään varhaisimpia postimerkkejä Mauritiukselta, Bermudasta, Brittiläisestä Guianasta, Kanadasta, Hyväntoivonniemeltä ja Uudesta Seelannista. Mukana ovat mm. molemmat Mauritiuksen paikallisesti valmistetut POST OFFICE -merkit vuodelta 1847: 1 pennyn oranssi postilähetyksellä ja 2 pence sininen käyttämättömänä. Ne molemmat hankki Yrjö – kokoelman varsinaisen luojan. Näitä merkkejä on säilynyt vain 27 kappaletta.

Bermudalta, Hamiltonin postimestari Perotin valmistuttamia tilapäismerkkejä vuosilta 1848–1854 on mukana kolme. Ne tehtiin käytössä

Mauritiuksen POST OFFICE 2 penceä ja Brittiläisen Guianan Cottonreel, 12 penceä ja alla John Littlen ehdotus ensimmäisiksi merkeiksi. Kohteet eivät ole aidossa koossa. Merkit eivät ole kuninkaallisesta kokoelmasta, vaan kuvaavat näytteille tulevia harvinaisuuksia, Littlen "vihkon" kuva on verkosta.

Suomesta nähdään muun muassa ehiö-harvinaisuuksia. Kuva Postimuseo.

olleella postileimalla. Varhaisimpia merkkejä tunnetaan 18 kappaletta.

Brittiläinen Guianan varhaisimmat postimerkit vuosilta 1850–1851 tunnetaan nimellä "Cottonreel" eli lankarulla, koska pyöreinä ne ovat kuin lankarullalla painettuja. Näitä harvinaisuuksia on esillä kolme merkkiä. Julkaisu käsitti 2, 4, 8 ja 12 sentin arvot, näistä 2 senttiä on harvinaisin.

Kanadasta, Hyväntoivonniemestä ja Uudesta Seelannista esitellään varhaiset harvinaisuudet vuosilta 1851, 1853 ja 1855.

Kuninkaallisen kokoelman aloitti ja sen ytimen loi 1880-luvulta lähtien tuleva kuningas Yrjö V. Sen täydentämistä on jatkettu kunkin hänen seuraajiansa aikana..

Postimuseo esittelee näyttelyssä Suomen filatelian suurimpia aarteita omista kokoelmistaan. Esillä on huipukohteita Suomen varhaisimmista, vuoden 1845 ehiöistä ja ensimmäisten vuoden 1856 soikiomerkeistä.

Postimuseon näyttely on avoinna 28.4.–28.5.2017.

Keräilijä Pauli Ihamäki satunnaisena matkailijana Marrakeshin torilla, Pariisissa ja Kreetalla

Marraskuussa tuli rouvan kansa tehtyä parin viikon kiertomatka Marokossa. Reissulla ei ollut keräilytavoitteita, vaan tarkoitus oli tutustua uuden kohdemaan historiaan. Olen aikoinaan kerännyt Ranskan siirtomaita, joten Marokon filatelia oli tuttua. Sillähän on yhtymäkohtia myös Espanjan ja Saksankin filateliaan. Jokunen Marokon kuningaskunnan partiomerkki on vielä tallessa.

Pienessä postitoimistossa Essaouirassa tuli käytyä ostamassa kortteihin merkkejä. Toimiston esimies esitteli pyynnöstä kauniita ensipäivän kuoria.

Lähistön kapeiden kujien Medinas-
sa oli muutamissa antiikkikaupoissa vanhoja ensipäivän- ja muita kuoria, jotka olivat Saharan hiekan pölyttämiä. Vanhaa tavaraa olisi ollut keräilijöille yllin kyllin rahoista alkaen, jos vain aikaa ja tahtoa olisi riittänyt.

Casablancassa pääsi Rick's Cafén ovelle. Siellähän vuoden 1942 kulttiefokuva oli pääosin filmattu. Sitä tähdittivät Humphrey Bogart ja Ingrid Bergman. Kapakasta on paikat etukäteen varattava, mutta visiittikortin sentään sain. Niitähän kerätään myös.

Marokko lienee arabimaiden rauhallisimmasta päästä, joten siellä saattoi aika turvallisesti kuljeksia. Unescon kulttuuriperintöä tuli nähtyä ja ihmeteltyä Marrakeshin torin melua ja värikkyyttä ehtoolla. Kansaa oli kerääntynyt ostoksille ja katsomaan käärmeenlumoojia ja apinoiden tempuja. Helpotuksesta huokaisi, kun pääsi siitä menosta hotellin rauhaan. Matot, korut, nahkavaatteet ja mausteet olivat ostoshoukutusten kärkeä. Valokuvaamisessa oli ohjeita, mutta vapaata kuvattavaa riitti. Ruoka oli suorastaan erinomaista.

Postikorttimessuilla Pariisissa

Pariisissa pidettiin 68. Cartexpo 6.–7.1.2017. Kansainvälinen myynti-

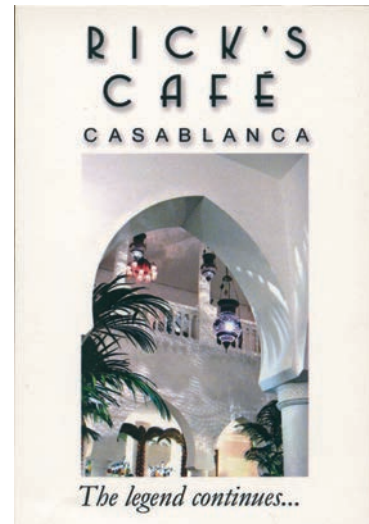

Marokkolaista arkkitehtuuria Fésin kaupungin medinassa eli vanhassa kaupungissa ja Rick's Cafen visiittikortti.

tapahtuma oli vanhaan tapaan Espace Champerret -näyttelytilassa (metro: Porte de Champerret). Tammikuun alku oli Pariisissa aika kylmä, joten näyttelypaikkakin oli viileä. Korteja oli hyvin tarjolla. Plakkariin kertyi jokunen Suomen kortti: yksi rengasmerkinen Viipurilähetyks ja muutama

Cartexpon messukortissa muisteltiin vallankumouksia.

Marokon partiomerkki vuodelta 1978.

kiva taksa. II maailmansotaa löytyi hyvin ja jokunen partiokortti.

Sunnuntaina junamatkan päässä ”maaseudulla” oli toinen keräilytapahtuma. Se vain oli muutettu toiseen kylään. Taksin saantivaikkeuksien jälkeen sinne köröteltiin. Siellä oltiin kuin ”Torpalla” ikään. Ei sekään aivan hukkareissu ollut.

Pariisissa on kymmenittäin ”kivijalkakauppoja” keräilijöille. Jos niitä viitsii hakea ja saa kauppiaat yhteistyöhön, voi tehdä löytöjä. Muutamat olivat siirtyneet myymään vain netissä tai huutokaupoissaan. Jos ulkomaista aineistoa kokoelmiinsa etsii, on Pariisi hyvä matkakohde silloin, kun siellä on joku merkittävä keräilytapahtuma: messu tai näyttely.

Turistille Pariisi on aina kärkipäätä. Nyt ei meille ranskalainen keittiö

Cartexposta tarttu mukaan toiseen maailmansotaan liittyviä kortteja, kuten yllä Pariisin vapauttamista kuvaava kortti ja viereiden de Gaulle -kortti..

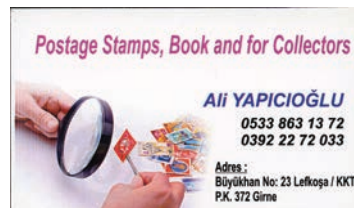
loistanut. Kolmen tähden hotellit ovat vaatimattomia. Ystävällisyys ja avuliaisuus ovat onneksi kasvussa. Jotenkin kokee tulleen ymmärretyksi ainakin silloin tällöin. Sotilaita partioi vielä kaduilla konetuliaseet rinnalla, joten terrorismi on jälkensä jättänyt.

Löytöjä Nicosiassa

Rouvan kanssa kävimme tuhlaamassa rahojamme Kyproksella tammikuussa. Nikosiassa vihreän linjan tuntumassa turkkilaisten puolella löysimme pari antikvariaattia, jotka myivät myös filatelialia. Kielitaitoa ja avuliaisuutta löytyi hienosti. Toinen kauppias oli kultamitalifilatelisti. Kunniakirjat olivat seinillä. Hän oli keskittynyt sensuuripostiin. Se sopi minulle. Sain kiireessä ostettua viisi Istanbuliin eri maista osoitettua toisen maailmansodan kohdetta. Harmi, että aika ja

Kyproksen partiomerkkit vuosilta 1982 ja 2013.

Postimerkkiliikkeen omistajan käyntikortti.

käteiset olivat vähissä. Sain käyntikortin ja otan takuulla yhteyttä.

Kypros on mielenkiintoinen saari. Siellä puuhataan liittovaltiota, joka näinä aikoina voi olla kaiketi vain hyvä tavoite. Vihreän linjan saattoi turisti passin näyttämällä ylittää sujuvasti. Historiallista näkemistä on paljon. Taisteluiden jälkiä näkyy rakennuksissa, varustuksia ja autoja kaupunginosa Famagustassa. Olimme Turkin puolella, jossa rakennetaan paljon. Yrittävät ottaa kreikkalaisten etumatkaa kiinni. Olimme talvialennusmyyntien aikaan liikkeellä, joten rouva pääsi visaa vinguttamaan mielestään edullisesti. Ilmat suosivat nyt eläkeläisiä. Kaiketi huhtikuu voisi olla sopivin aika vieraila saarella.

Juhlamerkki Elisabet II:lle

Englannin kuningatar Elisabet II on ollut valtaistuimella jo 65 vuotta. Kruunun hän peri 25-vuotiaana helmikuussa 1952 isänsä Yrjö VI:n kuoltua. Juhlan kunniaksi ilmestyi 6.2.2017 käyttömerkkisarjassa erikoismerkki, arvoltaan se on viisi punttaa. Merkki on safiirinsininen ja iridionpäällysteinen.

Hämeenlinnalaisia liikemiehiä – Johan Gustaf Grönfors

J G. Grönfors oli toimelias ja hyvin menestynyt kauppias. Hän syntyi Hämeenlinnassa 24.1.1829 ja hän myös kuoli täällä 68-vuotiaana 5.11.1897. Aktiiviselle miehelle oli kertynyt luottamustehtäviä ja jäsenyyksiä erilaisiin toimikuntiin, kuten:

Kun Hämeenlinnan ensimmäinen valtuusto valittiin, oli J.G. Grönfors heti alusta mukana valtuusmiehenä vuodet 1876–90.

Hämeenlinnan Vanha Säästöpankin johtotehtävissä hän oli 1876–5.11.1897.

Hämeenlinnan Kauppayhdistys perustettiin 9. toukokuuta 1881. Grönfors oli mukana Seurahuoneella pidetyssä perustavassa kokouksessa. Hänet valittiin yhdistyksen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi.

Kaupungin vanha puinen raatihuone oli korjauksen tarpeessa. Kannatusta sai kokonaan uuden, kivisen rakennuksen saaminen. Sitä varten perustettiin toimikunta vuonna 1882 ja yksi sen jäsenistä oli kauppias J.G. Grönfors.

Grönfors oli 1880 valtuustossa

Johan Gustaf Grönfors.

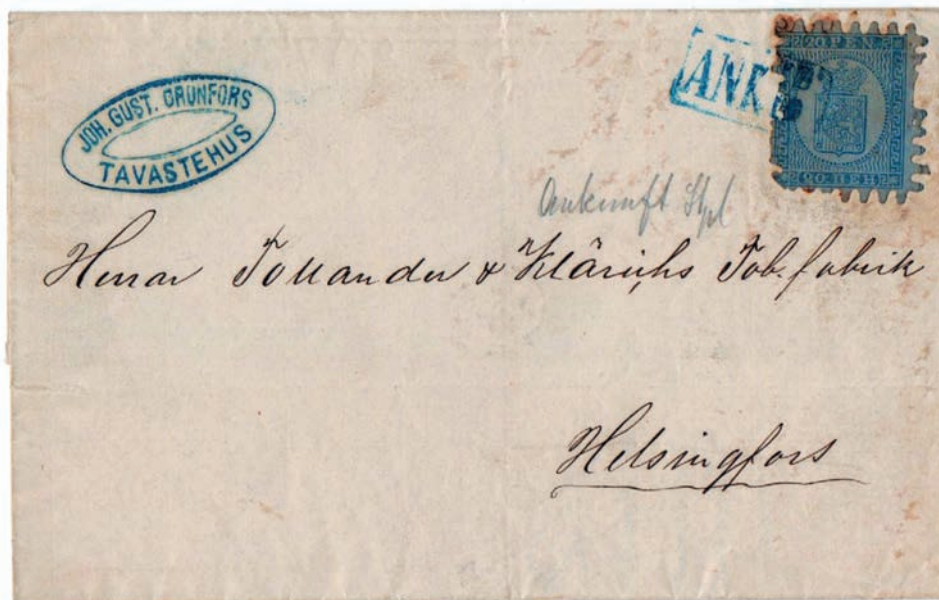
aloitteellinen ja ehdotti kaupungin rantojen kunnostamista syksyllä, sillä ajankohta on silloin sopiva, kun vesi rannoilla on matala. Perustettiin valkamavaliokunta valmistelevaan asiaa. Ilmeisesti Kauppayhdistyksessä mukana olleena oli Grönfors lähtenyt ajamaan asiaa myös Valtuustossa, sillä monet jäsenet olivat toivoneet laivaliikenteen laajentamista ja parantamista.

Myönteisenä nähtiinkin, että Vanajaveden salmet vihdoinkin tulevat perkauksen alaisiksi.

Todettakoon tässä yhteydessä, että Kauppayhdistyksen johtavat miehet (ehkä myös kauppias Grönfors) olivat puuhaamassa myös muitakin kuljetusmuotoja kuin laivakuljetuksia uusien asiakkaiden saavuttamiseksi. Esillä oli myös ”parhailaan vireillä oleva ja suurta kannatusta saavuttanut hanke kapearaiteisen rautatien saamiseksi Hauholle, Lammille, Luopioisiin ja edelleen Päijänteen rantaan.”

Kirjekuoren takana preeglattu (korkopuristettu) J.G.G. sinetti.

Kirje Helsinkiin 17. lokakuuta 1870 20 pennin merkillä. Kirjeen vastaanottaja on Tupakkatehdas Tollander & Klärich. Tehdas toimi Helsingissä Aleksanterinkadulla vuosina 1840–1926.

Myös kaupungin puistojen kunnostukset ja niistä vastaavan puutarhurin palkkaaminen olivat vuonna 1880 valtuuston kokouksien aiheena. Päätettiin perustaa erityinen johtokunta pitämään huolta puistoista ja tehtävään aikoinaan perustetusta puistorahastosta. Tähänkin kolmijäseniseen johtokuntaan valittiin kauppias Grönfors.

Veronmaksajana mainitaan kauppias Grönfors vuoden 1881 tilastoissa kärjessä toiseksi suurimpana (715,50 mk). Luettelossa on kaikki yli 100

markkaa maksaneet kauppiaat. Kun vastaavaa tilastoa tarkastelee vuodelta 1900, niin veroa Grönfors on maksanut vain 103 mk ja sija on pudonnut 13. Olosuhteetkin olivat muuttuneet, sillä kauppias J.G. Grönfors kuoli 5.11.1897 ja toiminta ilman tarmokasta omistajaa oli ilmeisesti sen mukaista.

Kiristynvä kilpailu saattoi myös vaikuttaa tilastoon, sillä uudet yrittäjät Hämeenlinnassa, kuten A. Gust. Skogster ja A.M. Fredriksson, tulivat

sopivasti lisäämään kauppiasmäärää ja kilpailua kaupungissamme.

Matti Parkkonen

Lähteet

Koskimies: Hämeenlinnan kaupungin historia

Karisto: Hämeenlinnan liike-elämä ja liikkeet

Felix Seppälä: Hämeenlinnan Vanha Säästöpankki.

Tuhottu kuori

Ohessa nähdään ruotsalaisen Gösta von Möller kokoelman suurharvinaisuus, mallin 1866 10-pennisten pystytpari välilöllä. G von Möller sanoi sen olevan hänen kokoelmansa suurin harvinaisuus, vaikka oli hänellä monia muitakin huippukohteita, kuten soikiomerkkien 10 kopeekan päikkönelilö. Von Möller voitti Suomi-kokoelmallaan kansainväliset kultamitalit NORWEX ja STOCKHOLMIA 55 -näyttelyissä ja Grand Prix -palkinnon FINLANDIA 56 -näyttelyssä.

Kuvassa nähtävä 10-pennisten pystytpari kuvattiin kesäkuun NORWEX 55 -näyttelyn luettelossa kuorelta pestynä, mutta heinäkuisen Tukholman näyttelyn luettelon artikkelissa se esiintyy kuorella. Ilmeistä on, että von Möller pesi merkkiparin itse kuorelta, ikävä kyllä. Möllerin huutokauppaluettelossa 1960 se kuvattiin ja myytiin kuorelta pestynä. Parin osti Per-Johan Hanneliuksen Tampereelta.

Kuten kuvasta nähdään oli kuorella soikio K.W. FRENCKELL / HELSINGFORS -firmaleima, kaksirenkaisia HELSINGFORS 22 2 -leimoja ilman vuosilukua sekä ANK 22 / 2. Kuori oli osoitettu Hämeenlinna (Tavastehus) J.G. Grönforsille, josta oheinen Matti Parkkonen artikkeli kertoo. Mainittakoon, että Grönforsille osoitettua postia, etenkin isohampaiskuoria on ollut monissa suurkokoelmissa.

Yllä nähdään Grönforsille osoitettu kuori, joka kuului Gösta von Möllerin Suomi-kokoelmaan. Hän kirjoitti isohampaisista merkeistä artikkelin STOCKHOLMIA 55 -näyttelyn luetteloon, jonka kuvassa merkit olivat vielä kuorella. NORWEX 55 -näyttelyn luettelossa merkit esiteltiin kuorelta pestynä. Värikuva on tamperelaisen Per-Johan Hanneliuksen huutokaupasta vuodelta 1967.

Postimerkkivuosi alkoi sinivalkoisin sävyin

Posti julkaisi 20.1. postimerkit ystävänpäiväksi ja talvisiin tervehdyksiin. Suosittu aihe, Suomen lippu, nähdään jälleen postimerkeissä kunniottamassa 100-vuotista Suomea. Myös kansainvälisen Lions-liiton 100-vuotisjuhla huomiodaan omalla pienoisarkilla.

Tämän vuoden ystävänpäivän postimerkkien suunnittelukilvan voitti graafikko Ari Kivi. Hänen suunnittelemansa siniset sydämet sopivat hienosti Suomen juhluvuoteen. Ystävänpäivän kotimaan ikimerkit myydään viiden kappaleen vihossa.

Euroopan yhteisen EUROPA-postimerkkisarjan teemana on tänä vuonna linnat. Koska Posti julkaisi hiljattain postimerkkivihon vanhoista linnoista, tuo Anssi Kähärän Lumilinna uuden näkökulman aiheeseen. Arkissa on viisitoista kotimaan ikimerkkiä.

Suomen 100-vuotisjuhla näkyy monin tavoin myös postimerkeissä. Juhlakauden aloittaa Ossi Hiekkalan kuvittama Suomen kansallislippu. Ensi kertaa Suomen lippu liehui vuoden 1941 Jälleenrakennustyö – Suomen lippu -postimerkissä. Signe Hammarsten Janssonin piirtämä merkki kuului Suomen Punaisen Ristin hyväntekeväisyysarjaan. Lippu-arkissa on viisitoista kotimaan ikimerkkiä.

Kansainvälinen Lions-järjestö täyttää 100 vuotta. Järjestön tekemää hyväntekeväisyyttä kunnioidetaan kahden kotimaan ikimerkin pienoisarkilla, jonka on suunnitellut Klaus Welp. Kuvituksena on järjestön pinssejä ympäri maailman. Suomessa Lions on toiminut 67 vuotta: ensimmäinen klubi perustettiin Helsinkiin vuonna 1950. Suomen 925 klubissa on hiukan yli 24 000 jäsentä.

Helmikuu

Helmikuun 24. päivä ilmestyy kolme kotimaan ja yksi ulkomaan ikimerkkiä.

Postimerkit uudistuivat – ikimerkki kelpaa aina

Tämän vuoden alusta alkaen kaikki postimerkilliset kirjeet kulkevat samassa luokassa 1-2 päivän nopeudella. Postimerkkeihin on painettu jo marraskuusta alkaen uudet ikimerkinä.

Myös vanhat ikimerkit (sekä 1. luokka että 2. luokka) käyvät sellaisenaan kotimaan enintään 50 gramman kirjeen lähettämiseen. Priority- ja Economy-merkintöjä ei kotimaan kirjeissä tarvita.

Jos käytät vanhoja ikimerkkejä (tai kotimaan ikimerkkiä) lähetyksiin ulkomaille, lisää puuttuva postimaksu.

Postimerkkejä myy noin 1 400 palvelupistettä ja 3 200 jälleenmyyjää sekä Postin verkkokauppa.

Tulevia tapahtumia

Maaliskuu 2017

HÄMEENLINNA: Antiikki-, taide- ja keräilymessut 11.-12.3. Elenia Areena, Härkätie 17

RIIHIMÄKI: Keräilytapahtuma Kerhotalolla su 12.3. klo 10-15

HELSINKI: valtakunnallinen postikortin päivä la 18.03., Helsinki, Karjalatalo, Käpylänselä 1

LEMPÄÄLÄ: Ideaparkin keräilytapahtuma la 25.3.

Huhtikuu 2017

TURKU: Näyttely- ja myyntitapahtuma Turun Kevät 1.-2.4., Puolalan koulu, Kauppiaskatu 14

FORSSA: Keräilytapahtuma pääsiäislauantaina 15.4. klo 9-15 Järjestöjentalo, Kuhalankatu 17

HYVINKÄÄ: Hyvinkään Postimerkkikerho ry:n 50-vuotisjuhlanäyttely Wanhassa Areenassa 22.-24.4.,

kello 10-15 Wanhassa Areenassa Wanhalla Villatehtaalla Kankurinkatu 4-6

Toukokuu 2017

TAMPERE: Eurooppalainen FINLANDIA 2017, 24.-28.5.2017, Tampere-talo

Kesäkuu 2017

FORSSA: Kesäkokous to 1.6. Kansalaisopiston mökki, Tammela

FORSSA: Kesäkokous to 1.6. Kansalaisopiston mökki, Opistontie 4, Tammela

IITTALA: Suvikortin päivä la 10.06. Monitoimihalli, Lasimäki

kello 10-15 Wanhassa Areenassa Wanhalla Villatehtaalla Kankurinkatu 4-6

Elokuu 2017

Hyvinkää: Rautatietapahtuma 13.8.

Syyskuu 2017

HÄMEENLINNA: Postikorttiparatiisi la 9.9. Verkatehdas

HÄMEENLINNA: Hämeenlinnan Postimerkkikerho ry:n 80-vuotisjuhla 15.9. Raatihuoneella

HÄMEENLINNA: Hämeenlinnan Postimerkkikerhon 80-vuotiskerhonäyttely 15.-16.9. Raatihuoneella

Jääkärit Postimuseossa

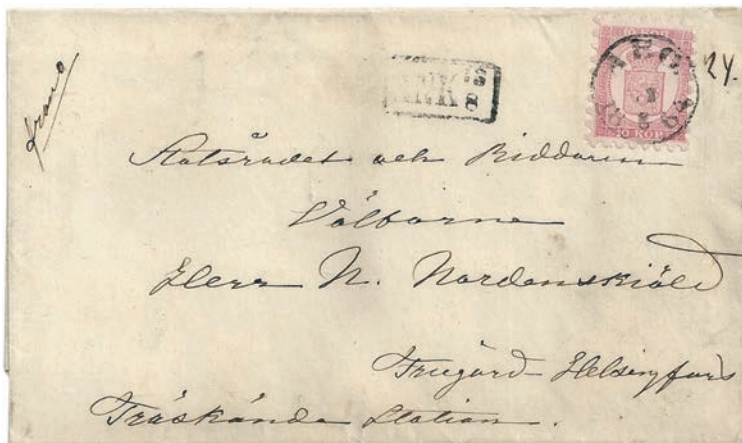
Vuoden 2016 kohokohta Postimuseossa on **'Salaista jääkäripostia' -näyttely** ja **'Jääkärit Saksan tiellä' -kirja**. **'Salaista jääkäripostia' -näyttely** ja **'Jääkärit Saksan tiellä' -kirja** valottavat jääkärihistoriaa uudesta näkökulmasta, kirjeiden ja päiväkirjojen avulla.

Lähes 1900 suomalaista sai Saksassa sotilaskoulutusta vuosina 1915-1918. Näyttely nostaa esiin elämyksellisellä tavalla lähdön syitä, leirielämää, rintamalla oloa sekä kertoo salaisesta kirjeenvaihdosta jääkärien ja läheisten välillä. Esillä on myös harvinaista esineistöä yksityiskokoelmista. **Näyttely on esillä 19.3.2017 asti.**

Osoitepaikka Frugård-Helsingfors Träskända Station

Tavastforumin numerossa 3/2016 oli artikkeli Hämeenlinnan kautta kulkevista kirjeistä, siis siitä, kuinka suurpiirteisiä osoitteet olivat 1800-luvun lopulla. Postiosoitteena saattoi olla Hämeenlinna Urjala, Hämeenlinna Valkeakoski ja peräti Hämeenlinna Järvenpää.

Oheessa on kuori, josta nähdään, että myös Helsinki-osoitteella saattoi kirje kulkea aika kauaskin. Kuten Hämeenlinna Träskända eli Järvenpää, kulki kuvan kuori samaan osoitteeseen ja samalle henkilölle myös Helsingin kautta.

Posti Green

EUROPEAN STAMP EXHIBITION

**FINLANDIA
2017**

TAMPERE 24.-28.5.

FINLANDIA 2017

Kansainvälinen postimerkinäyttely
24.-28.5.2017 Tampereella

- Teemana 100-vuotias itsenäinen Suomi
- Suurin postimerkinäyttely Euroopassa 2017
- Näyttelypaikkoina Tampere-talo ja Postimuseo
- Maksuton kuljetus näyttelypaikkojen välillä 1960-luvun postibussilla
- Maailmanluokan filatelisiä aarteita
- Yli 400 kokoelmaa Euroopasta, Australiasta ja Yhdysvalloista
- Joka näyttelypäivällä oma teemansa ja monipuolinen ohjelma
- Aktiviteettejä lapsille ja perheille: Postimuseon "Merkillinen seikkailu"
- Tapahtumalavalla kokoelmien esittelyjä ja haastatteluja päivittäin
- Postikorttiluokka ensimmäistä kertaa FEPA-tasolla, uutuutena FEPA Grand Prix -luokka
- Kymmeniä koti- ja ulkomaisia alan kauppiaita ja useita postihallintoja
- Avajaispäivänä pääsymaksu Tampere-taloon 10 €, muina päivinä vapaa pääsy
- Postimuseon pääsymaksu aikuisilta 12 € sisältäen kaikki Vapriikin näyttelyt

Seuraa näyttelyä somessa:

www.finlandia2017.fi

*Suomi
Finland*
100

POSTIMUSEO

Tampere Hall

THE CITY OF TAMPERE

posti

ÅLAND-POST

